

Załącznik
do uchwały Nr XLI/368/2022
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dnia 25 marca 2022 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI I EFEKTÓW PRACY
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W INOWROCŁAWIU W 2021 ROKU
ORAZ ZESTAWIENIE POTRZEB
W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Inowrocław, marzec 2022 r

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447), zwana dalej ustawą, nałożyła na powiat obowiązek zapewnienia dzieciom pozbawionym opieki rodziców pieczy tworzenia systemu pieczy zastępczej. Szczegółowe zadania własne powiatu w tym zakresie określa art. 180 ustawy. Wskazuje on m.in. na obowiązek zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który na mocy art. 76 ust. 15 ustawy przedstawi staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy. Uchwalony przez Radę Powiatu Inowrocławskiego Uchwałą Nr XXVIII/264/2021 z 26 marca 2021 r. Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Inowrocławskiego na lata 2021-2023 wyznacza kierunki działań których głównym celem jest zapewnienie miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej dla dzieci, które nie mogły pozostać pod opieką rodziców.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu, zwane dalej PCPR w Inowrocławiu wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Inowrocławskim Zarządzeniem Nr 77/2011 Starosty Inowrocławskiego z dnia 10 października 2011 r.

Na dzień 1 stycznia 2021 r. w Powiecie Inowrocławskim było 145 rodzin zastępczych, w których przebywało 205 dzieci. W dniu 31 grudnia 2021 r. funkcjonowały 162 rodziny zastępcze, w których przebywało 238 dzieci.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu wypłacało świadczenia łącznie 179 rodzinom zastępczym, w których przebywało 276 dzieci, w tym były 123 rodziny spokrewnione a w nich przebywało 160 dzieci, rodzin niezawodowych było 43 i przebywało w nich 52 dzieci oraz 13 zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało 64 dzieci. Utworzone zostały 34 nowe rodziny zastępcze w których umieszczono 71 dzieci.

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach.

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach.

Nazwa gminy	liczba rodzin zastępczych	liczba dzieci
Dąbrowa Biskupia	2	3
Inowrocław	16	24
Gniewkowo	21	25
Janikowo	8	11
Kruszwica	17	28
Miasto Inowrocław	83	119
Pakość	14	24
Rojewo	7	14
Złotniki Kujawskie	11	28
Razem	179	276

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Kolejna tabela przedstawia wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 2. Wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wyszczególnienie	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych		
			ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcję specjalistyczną
liczba dzieci	160	52	64	20	3
wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej					
poniżej 1 roku	2	0	9	6	0
od 1 roku do 3 lat	20	1	19	8	1
4- 6 lat	19	6	13	6	2
7-13 lat	51	14	10	0	0
14-17 lat	48	19	11	0	0
18-24 lat	20	12	2	0	0

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Tabela poniżej przedstawia okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 3. Okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wyszczególnienie	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych		
			ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcje specjalistyczną
liczba dzieci	160	52	64	20	3
Okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej					
do 3 m-cy	10	2	5	1	0
powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	10	8	7	5	0
powyżej 6 m-cy do 12 m-cy	20	2	9	2	0
powyżej 1 roku do 2 lat	27	4	15	9	0
powyżej 2 lat do 3 lat	21	5	12	2	2
powyżej 3 lat	72	31	16	1	1

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Tabela nr 4 przedstawia powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 4. Powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wyszczególnienie	Liczba dzieci				
	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych		
			ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcje specjalisty- czną
dzieci umieszczone w pieczy zastępczej	160	52	64	20	3
powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej					
sieroctwa	2	3	1	0	0
półsieroctwa	16	8	1	0	0
uzależnienia rodziców od alkoholu	69	24	34	11	0
przemocy w rodzinie	0	0	0	0	0
bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	38	7	10	3	2
niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców	5	4	4	1	1
długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej	13	3	12	4	0

jednego z rodziców					
pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	7	2	1	0	0
ubóstwo	0	0	0	0	0
inne	5	1	1	1	0
dzieci cudzoziemców	0	0	0	0	0
małoletnie matki	5	0	0	0	0

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

W omawianym okresie rozwiązaniu uległo 17 rodzin zastępczych i 38 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym 9 wychowanków usamodzielniało się, 11 dzieci powróciło do rodziców, 2 dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 4 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej, 12 dzieci zostało przysposobionych.

Do zadań realizowanych przez PCPR w Inowrocławiu należy organizowanie opieki w spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzinach zastępczych poprzez: udzielanie wsparcia oraz pomocy pieniężnej na częściowe zaspokojenie potrzeb dzieci w tych rodzinach, pomoc usamodzielnianym wychowankom, wypłatę wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych.

W okresie sprawozdawczym wydatki na rodzinną pieczę wyniosły **5 977 194,89 zł**, z czego na:

- 1) dotacje celowe w wysokości **741 900,20 zł** na świadczenia i wynagrodzenia dla rodzin zastępczych dla powiatów, w których przebywało 45 dzieci pochodzących z Powiatu Inowrocławskiego, którym przekazano następujące kwoty:

Tabela nr 5. Dotacje celowe.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci	Kwota wydatkowanych środków w zł
1	Powiat Aleksandrowski	2	9 967,24
2	Powiat Bialski	1	10 281,00
3	Powiat Brodnicki	4	120 506,80
4	Powiat Bydgoski	1	8 692,00
5	Powiat Chojnicki	1	13 645,88
6	Powiat Gnieźnieński	3	38 712,40
7	Powiat Gołdapski	1	13 677,00
8	Powiat Grudziądzki	1	11 738,40
9	Powiat Kępiński	2	26 354,00
10	Powiat Koniński	2	48 713,69
11	Miasto Konin	1	13 177,00
12	Powiat Mogileński	5	108 634,72

13	Powiat Nakielski	6	82 160,18
14	Powiat Nowomiejski	4	37 430,68
15	Powiat Toruński	1	13 177,00
16	Miasto Toruń	1	9 192,00
17	Powiat Tucholski	3	81 080,05
17	Powiat Wejherowski	1	13 177,00
18	Powiat Żniński	5	81 583,16
Razem		45	741 900,20

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

2) świadczenia w wysokości **3 563 207,26** zł dla 179 rodzin zastępczych, w tym 13 zawodowych, w których przebywało 276 dzieci – szczegóły w tabeli poniżej:

Tabela nr 6. Świadczenia dla rodzin zastępczych.

Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota w zł
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	2 340 413,45
jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	33 840,00
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	21 607,00
środki finansowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem	12 500,00
dodatek wychowawczy tzw. 500+	1 154 846,81
Razem:	3 563 207,26

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

3) świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków w wysokości **397 327,06** zł, szczegóły w tabeli poniżej:

Tabela nr 7. Świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków.

Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota w zł
pomoc na kontynuowanie nauki	317 467,06
pomoc na usamodzielnienie	54 160,00
pomoc na zagospodarowanie	20 000,00
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	5 700,00
Razem:	397 327,06

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

- 4) wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 13 rodzin zastępczych, w tym: jednej specjalistycznej oraz trzech zawodowych rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego – **566 183,25 zł**;
- 5) wynagrodzenie wraz z pochodnymi dla rodziny pomocowej oraz osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich – **125 975,71 zł**;
- 6) wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości – **515 230,30 zł**;
- 7) koszty obsługi dodatku wychowawczego – **11 503,62 zł**;
- 8) pozostałe koszty (delegacje służbowe, badania psychologiczne kandydatów, opłaty za pobyt dziecka w pogotowiu rodzinnym, itp.) – **55 867,49 zł**.

W okresie sprawozdawczym Powiat Inowrocławski otrzymał środki w kwocie 295 152,16 zł na finansowanie wydatków na opiekę i wychowanie 21 dzieci pochodzących z terenów innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych. Poszczególne powiaty przekazały następujące kwoty:

Tabela nr 8. Dochody z powiatów za pobyt dzieci pochodzących z innych powiatów, przebywających w rodzinnej pieczy na terenie powiatu inowrocławskiego.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci	Kwota otrzymanych środków w zł
1	Powiat Braniewski	1	8 692,00
2	Miasto Bydgoszcz	4	89 688,82
3	Powiat Bydgoski	1	8 692,00
4	Miasto Gdańsk	1	9 092,00
5	Miasto Legnica	3	80 148,89
6	Powiat Legnicki	2	22 188,20
7	Powiat Koniński	1	8 493,90
8	Powiat Mogileński	3	26 211,94
9	Miasto Ruda Śląska	1	15 821,00
10	Powiat Słupski	1	8 692,00
11	Powiat Włocławski	1	2 348,41
12	Powiat Żniński	2	15 083,00
Razem		21	295 152,16

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Ustawa zobowiązała gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej do ponoszenia kosztów

w wysokości 10% (w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy), 30% (w drugim roku pobytu dziecka w pieczy) oraz 50% (od trzeciego roku pobytu dziecka) wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej. Z tego tytułu Powiat Inowrocławski otrzymał kwotę 934 168,45 zł. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 9. Dochody z gmin za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Lp.	Wyszczególnienie	liczba dzieci	kwota otrzymanych środków w zł
1	Gmina Dąbrowa Biskupia	3	2 260,19
2	Gmina Gniewkowo	15	74 704,81
3	Miasto Inowrocław	104	475 791,53
4	Gmina Inowrocław	13	58 607,66
5	Gmina Janikowo	9	57 949,85
6	Gmina Kruszwica	28	110 653,66
7	Gmina Pakość	8	14 905,89
8	Gmina Rojewo	8	36 818,02
9	Gmina Złotniki Kujawskie	14	102 476,84
Razem		202	934 168,45

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Z tego kwota 87 956,01 zł stanowiła wpływy za pobyt dzieci w pieczy w pierwszym roku, kwota 138 701,26 zł za pobyt w drugim roku natomiast kwota 707 511,18 zł za pobyt w trzecim roku i kolejnych latach.

Podsumowując w roku sprawozdawczym na 276 wychowanków w rodzinach zastępczych inne jednostki samorządu terytorialnego pokrywały całość wydatków 21 wychowanków, a Gminy częściowo pokrywały wydatki 202 wychowanków.

Źródłem finansowania poniesionych wydatków w rozdziale „Rodziny zastępcze” były:

- 1) środki własne powiatu w wysokości 3 581 523,85 zł;
- 2) wpłaty dokonywane przez gminy w wysokości 934 168,45 zł;
- 3) dotacje celowe od innych jednostek samorządu terytorialnego na dzieci przebywające w rodzinach zastępczych w wysokości 295 152,16 zł;
- 4) dotacja celowa z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone powiatom, związana z realizacją dodatku wychowawczego w wysokości 1 166 350,43zł.

PCPR w Inowrocławiu oprócz wykonywania zadań z zakresu wsparcia finansowego

rodzin zastępczych realizowało działania przypisane organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej (art. 76 ust. 4 ustawy), które opisane zostały poniżej.

PCPR w Inowrocławiu czyni starania w kierunku pozyskania jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2021 r. w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego podejmowano następujące działania:

- a) na terenie Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu wywieszono plakaty zachęcające do podjęcia się funkcji rodziny zastępczej,
- b) na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu oraz w mediach społecznościowych zamieszczono informacje odnośnie warunków możliwości zostania rodziną zastępczą,
- c) na stronie internetowej PCPR w Inowrocławiu umieszczono krótki film promujący rodzicielstwo zastępcze, w którym wypowiedzi udzielają osoby autentycznie pełniące tę funkcję,
- d) koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielali wszystkim zainteresowanym informacji zarówno telefonicznie jak i podczas umówionej wizyty w PCPR, na bieżąco była udzielana pomoc w wypełnianiu wymaganej dokumentacji niezbędnej do kwalifikacji oraz w pisaniu wniosków do sądu.

PCPR w Inowrocławiu posiada autorski program do szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego pn. „Sztuka rodzicielstwa zastępczego”. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili kwalifikację 16 kandydatów na szkolenie dla niezawodowych rodzin zastępczych, która obejmowała sprawdzenie warunków formalnych określonych w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dwoje kandydatów z przyczyn rodzinnych na pisemną prośbę wycofało się ze starań o utworzenie rodziny zastępczej. Warunki pełnej kwalifikacji do szkolenia spełniło 9 kandydatów, 5 kandydatów nadal oczekuje na sporządzenie opinii psychologicznej. W związku z trwającą epidemią Covid-19 niemożliwe było przeszkolenie kandydatów z uwagi na fakt, że program szkolenia opracowany jest w formie warsztatów wymagających interakcji pomiędzy uczestnikami. PCPR w Inowrocławiu przeprowadziło doszkolenie 2 osób na zawodową rodzinę zastępczą, sprawującą opiekę i wychowanie nad dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym. Ponadto 2 kandydatów skorzystało z oferty szkolenia na niezawodowe rodziny zastępcze prowadzone przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (kandydaci zostali zakwalifikowani

jeszcze pod koniec 2020 roku). W 2021 r. w stosunku do 21 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione została przeprowadzona procedura kwalifikacyjna. Kwalifikacja obejmowała sprawdzenie warunków formalnych określonych w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2021 r. badania psychologiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz aktualizacji opinii o posiadanej motywacji i predyspozycjach opiekunów zastępczych dokonywał psycholog świadczący usługi na rzecz PCPR w Inowrocławiu. Przeprowadzono razem 88 diagnoz psychologicznych, w tym: badania psychologiczne aktualizujące dla funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych – 42 diagnozy, badania nowych kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe – 9 i 37 diagnoz kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione. Psycholog dokonujący badań spełniał warunki określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. posiadał wykształcenie wyższe na kierunku psychologia oraz ponad 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

W 2021 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej prowadzili szkolenia dla 25 spokrewnionych opiekunów zastępczych. 10-godzinne warsztaty zawierały treści dostosowane do potrzeb rodziny wynikające ze specyfiki rozwojowej małoletnich przebywających w pieczy zastępczej. Dla osób zainteresowanych poszerzaniem swoich kompetencji, wiedzy oraz umiejętności PCPR w Inowrocławiu udostępniało informacje na temat ofert dotyczących udziału w bezpłatnych szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu oraz inne instytucje.

W przypadku umieszczenia w zawodowej rodzinie zastępczej czwartego dziecka, PCPR w Inowrocławiu zatrudniało osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy wykonywaniu prac gospodarskich. W okresie sprawozdawczym sporządzono 15 umów o zatrudnienie osób do ww. zadań. Rodziny zastępcze mogły także uczestniczyć w grupach wsparcia w ramach projektu „Rodzina w Centrum 3”. W 2021 r. jedna z zawodowych rodzin zastępczych wystąpiła z wnioskiem o udzielenie 4 dni urlopu. PCPR w Inowrocławiu podpisało wówczas umowę z rodziną pomocową.

W 2021 r. organizator rodzinnej pieczy zastępczej w celu realizacji założonych zadań współpracował z następującymi jednostkami:

- 1) innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie poprzez:
 - a) wymieniano informacje i dokumentacje dot. wychowanków i ich rodzin,

- b) zawierano porozumienia dotyczące warunków pobytu, wysokości wydatków na opiekę i wychowanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
- 2) Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu Oddział w Jaksicach - zgłaszano informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, przy uczestnictwie pracownika Ośrodka dokonywano okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej;
- 3) sądami poprzez:
 - a) wnioskowanie o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz o ustalenie opiekuna prawnego,
 - b) po dokonaniu oceny sytuacji dziecka i sformułowaniu jej na piśmie organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazywał do właściwego sądu opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy,
 - c) informowanie sąd o możliwości powrotu dziecka do rodziny w przypadku stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej,
 - d) w przypadku braku możliwości powrotu do rodziców biologicznych w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej występowano do sądu z wnioskiem o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej,
 - e) dochodzenie przed sądem świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka w przypadku, gdy od jego umieszczenia w pieczy zastępczej upłynął rok;
- 4) kuratorami poprzez:
 - a) ustalanie sytuacji opiekuńczej i wychowawczej rodzin biologicznych,
 - b) współpracę przy realizacji postanowień sądu dotyczących umieszczenia małoletnich w pieczy zastępczej w trybie art. 598 kpc (przymusowe odebranie dziecka),
 - c) współpracę w zakresie spraw dotyczących wychowanków zagrożonych demoralizacją;
- 5) Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu - współpracowano w zakresie organizowania kontaktów dla dzieci z rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi;
- 6) instytucjami oświatowymi (szkoły, przedszkola, żłobki) poprzez:
 - a) pozyskiwanie informacji dotyczących postępów dzieci w nauce, zachowania w szkole oraz współpracy opiekunów zastępczych z ww. instytucjami,

- b) zgłaszanie dzieci na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu,
 - c) występowanie o informacje na temat aktualnej sytuacji szkolnej dzieci przebywających w pieczy (frekwencja szkolna, oceny),
 - d) występowanie o informacje na temat aktualnej sytuacji szkolnej usamodzielnianych wychowanków (frekwencja szkolna, oceny);
- 7) ośrodkami pomocy społecznej poprzez:
- a) współpracę z asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi w celu rozeznania sytuacji rodziny biologicznej oraz monitorowano działania podejmowane przez rodziców biologicznych w kierunku przywrócenia praw do opieki nad dzieckiem,
 - b) po konsultacji zdalnej z asystentami przeprowadzano oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 8) Ochotniczym Hufcem Pracy w Inowrocławiu - Centrum współpracowało z OHP w kwestii edukacji młodzieży dot. możliwości kształcenia w różnych zawodach.
- 9) Ośrodkiem Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu poprzez:
- a) wymianę informacji i dokumentów dzieci umieszczanych w po-w i rodzinach zastępczych,
 - b) wymianę informacji i dokumentów usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki,
 - c) uczestniczenie w okresowych ocenach sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodziny zastępcze potrzebujące pomocy i wsparcia korzystały z poradnictwa psychologa funkcjonującego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Ponadto w ramach realizowanego przez Centrum projektu "Rodzina w Centrum 3" opiekunowie zastępczy i ich podopieczni mogli także dodatkowo skorzystać ze specjalistycznego wsparcia. W 2021 r. koordynatorzy weszli 634 razy w środowisko rodzin zastępczych. W trakcie wizyt koordynatorzy udzielali porad i starali się pomagać w rozwiązywaniu bieżących spraw. Rodziny zastępcze miały również możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej w Starostwie Powiatowym w Inowrocławiu.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Centrum co trzy miesiące przeprowadzało okresową ocenę sytuacji dzieci do lat trzech przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, a dla starszych podopiecznych co pół roku. W celu dokonania

okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej zbierał informacje m.in. z dokumentów źródłowych (karty dziecka, karty rodziny zastępczej, wysłuchania małoletniego, obserwacji poczynionych w środowisku, opinii szkolnej, zaświadczeń lekarskich i innych dokumentów źródłowych posiadanych przez organizatora). Konsultacje z rodzinami zastępczymi umożliwiały zbieranie ważnych informacji na temat dzieci, które dotyczyły w szczególności sytuacji zdrowotnej, sytuacji szkolnej małoletnich, kontaktu z rodzicami biologicznymi, występujących trudności z dzieckiem i innych istotnych informacji na temat dzieci. W przypadku małoletnich w wieku szkolnym pozyskiwano również informacje ze szkoły, w której uczą się podopieczni. Dotyczyły one w szczególności ustalenia sytuacji dydaktyczno-wychowawczej małoletnich oraz ustalenia, czy rodzice biologiczni/rodzina zastępcza interesują się postępami dziecka w nauce, jego zachowaniem i funkcjonowaniem w środowisku szkolnym. Przed dokonywaniem oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej kontaktował się także z ośrodkami pomocy społecznej w celu ustalenia sytuacji dotyczącej funkcjonowania rodziców biologicznych i możliwości przejęcia przez nich opieki nad swoimi dziećmi. Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych dawała możliwość nieprzeprowadzania ocen sytuacji dziecka i ocen funkcjonowania rodziny. Jednak wiosną 2021 r. PCPR w Inowrocławiu z wykorzystaniem teleinformatycznych środków przekazu realizowało to zadanie, a już jesienią zgodnie z zapisem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z udziałem zaproszonych gości tj. opiekunów zastępczych, rodziców biologicznych, pedagogów szkolnych, psychologa, koordynatora i przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Podczas pracy zespołu omawiano sytuację poszczególnych dzieci, dokonywano modyfikacji planów pomocy dziecku oraz oceniono zasadność dalszego pobytu małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej. Protokoły dokonanej oceny przekazano do właściwych sądów. W ciągu roku przeprowadzono 409 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2021 r. przedstawiciele organizatora wzięli udział w 27 zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy na terenie Powiatu. W 2021 r. przeprowadzono również ocenę funkcjonowania 125 rodzin zastępczych z Powiatu Inowrocławskiego.

Zgodnie z ustawą koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej są zobowiązani do podnoszenia swojej wiedzy, kompetencji i kwalifikacji a do zadań organizatora rodzinnej

pieczy zastępczej należy zapewnienie im takich możliwości, dlatego też w 2021 r. koordynatorzy uczestniczyli w następujących wydarzeniach i szkoleniach:

- a) wykład online „Zapobieganie samobójstwom wśród dzieci i młodzieży”, prowadzony przez Franciszka Małeckiego-Trzaskoś,
- b) szkolenie „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – rola, funkcja, problemy i wyzwania”,
- c) szkolenie „Sposoby radzenia z zachowaniami agresywnymi wśród rodziców, dzieci i młodzieży”,
- d) szkolenie online „Zachowania seksualne dzieci i młodzieży. Norma a patologia. Ocena poziomu ryzyka krzywdzenia dziecka i podejmowanie interwencji” organizowanym przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. J. Regulskiego,
- e) szkolenie „Przemoc domowa wobec dzieci, diagnoza i skuteczna interwencja” prowadzone przez p. J. Zmarzlik z FDN,
- f) szkolenie „Zaburzenia lękowe u dzieci” prowadzone przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społ. w Warszawie,
- g) udział w konferencji „Wpływ obecnej sytuacji pandemii na rozwój dzieci i młodzieży i wyzwania na przyszłość w pracy z rodziną i dzieckiem”,
- h) udział w konferencji „Otwarcie na autyzm – zauważ, zrozum, zaakceptuj”, organizowanej przez Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
- i) szkolenie „Praca z dzieckiem z zaburzeniem ze spektrum autyzmu”, prowadzone przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie,
- j) szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych,
- k) udział w konferencji „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – rola w instytucji”;
- l) szkolenie on-line „Postępowanie opiekuńczo-terapeutyczne wobec dziecka dotkniętego traumą”,
- m) udział w konferencji „Zjawisko nadużywania alkoholu w Polsce i na świecie w aspekcie zagrożeń oraz kierunków przeciwdziałania”.

W 2021 r. zgłoszono 20 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu Oddział w Jaksicach. Dla 12 małoletnich pozyskano rodzinę przysposabiającą.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu jak co roku obchodziło wraz z rodzinami zastępczymi Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, który przypada na 30 maja.

Z tej okazji rodziny zastępcze miały dostęp do spektaklu teatralnego online pn. „(Nie)Brzydkie kaczątko”. Centrum zaprosiło całe rodziny zastępcze do obejrzenia familijnego przedstawienia.

Zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. W 2021 r. na 216 rodziców nałożono obowiązek ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W 2021 r. dyrektor PCPR w Inowrocławiu złożył 14 pozwów o ustalenie alimentów na rzecz dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) przekazano w wersji elektronicznej sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, tj. w lipcu 2021 r. sprawozdanie za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. oraz w styczniu 2022 r. sprawozdanie za okres od 1 lipca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. Ponadto za pośrednictwem CAS przekazano elektronicznie cztery kwartalne sprawozdania z realizacji świadczenia tzw. „500+” oraz 49 sprawozdań jednorazowych dot. pieczy zastępczej.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W związku z wejściem w życie w 2012 r. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została podjęta przez Radę Powiatu Inowrocławskiego uchwała Nr XXVI/265/2012 z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zmian w organizacji instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Inowrocławskim, poprzez przypisanie z dniem 1 stycznia 2013 r. Ośrodkowi Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu zadań centrum organizacyjnego i administracyjno-ekonomicznego. Obecnie Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu, zwany dalej Ośrodkiem ma siedzibę w Inowrocławiu przy ul. Poznańskiej 133a. W strukturach Ośrodka funkcjonuje

7 placówek opiekuńczo- wychowawczych typu socjalizacyjnego z 98 miejscami, w których przebywają dzieci umieszczone na podstawie postanowień sądów. Szczegółowe dane dotyczące funkcjonujących na terenie Powiatu placówek przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 10. Dane dotyczące funkcjonujących placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2021 r.

Nazwa i adres placówki	liczba miejsc statutowych	liczba dzieci na dzień 01.01. 2021 r.	średnia liczba dzieci w ciągu roku	liczba dzieci na dzień 31.12.2021 r.	koszt utrzymania w zł	przeciętne zatrudnienie w etatach
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 1 w Inowrocławiu – Dom dla dzieci „Ewa” przy ul. Konwaliowej 6	14	15	16	17	5537,32	8,29
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 2 w Inowrocławiu – Dom dla dzieci „Agata” przy ul. T. Śliwaka 4	14	15	16	17	5590,87	8,74
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 3 w Gniewkowie – Dom dla dzieci „Alicja” przy ul. Dworcowej 9a	14	14	15	17	5536,37	8,31
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 4 w Inowrocławiu – Dom dla dzieci „Nina” przy ul. S. Kielbasiewicza 9	14	14	14	15	5034,09	8,43
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 5 w Orłowie – Dom dla dzieci „Julia” Orłowo 52	14	14	15	17	5353,68	8,34

Placówka opiekuńczo- wychowawcza nr 6 w Kruszwicy – Dom dla dzieci „Anna” przy ul. J. Kasprowicza 11	14	11	15	16	5250,57	8,12
Placówka opiekuńczo- wychowawcza nr 8 w Jaksicach – Dom dla dzieci „Karolina” przy ul. Dworcowej 18	14	14	15	16	5382,15	8,03
Razem	98	97	106	115		

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Jak pokazuje tabela powyżej na dzień 1 stycznia 2021 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 97 dzieci a na dzień 31 grudnia 2021 r. 115 dzieci, w tym 9 z terenu innych powiatów. W 2021 r. w placówkach przebywało w sumie 140 dzieci. Wydano 43 skierowania dla nowo umieszczonych dzieci.

Poniżej w tabeli przedstawiono wiek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 11. Wiek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wyszczególnienie	liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego
Ogółem	140
Wiek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	
poniżej 1 roku	0
od 1 roku do 3 lat	2
4-6 lat	10
7-13 lat	59
14-17 lat	53
18-24 lat	16

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Kolejna tabela przedstawia okres pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 12. Okres pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Dzieci umieszczone w placówce ogółem	okres pobytu dzieci przebywających w pieczy zastępczej					
	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
140	7	14	22	21	13	63

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

W tabeli poniżej przedstawiono powody umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 13. Powody umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wyszczególnienie	liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego
Ogółem	140
Powody umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	
sieroctwo	0
półsieroctwo	0
uzależnienie rodziców od alkoholu	59
przemoc w rodzinie	1
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	67
niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	3
długotrwałą lub ciężką chorobę co najmniej jednego z rodziców	0
nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0
pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0
ubóstwo	0
inne	10
dzieci cudzoziemców	0
małoletnie matki	0

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Pracownicy Ośrodka zapewniali dzieciom opiekę i wychowanie oraz zaspokajali ich niezbędne potrzeby: zajęcia wychowawcze, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym również odpowiednią rehabilitację i zajęcia

specjalistyczne. Zapewniano dzieciom kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych. Podejmowano działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnych formach opieki zastępczej.

W okresie sprawozdawczym na instytucjonalną pieczę zastępczą przeznaczono środki w kwocie **8 551 855,83 zł** z czego na:

- 1) działalność Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu wydatkowano 6 627 599,36 zł;
- 2) dotacje celowe na 15 dzieci z terenu naszego powiatu, które przebywały w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów i województw Powiat Inowrocławski poniósł wydatki w kwocie 1 065 019,21 zł.

Tabela nr 14. Koszty pobytu dzieci z powiatu inowrocławskiego przebywających w instytucjonalnej pieczy na terenie innych powiatów.

Lp.	Wyszczególnienie	liczba dzieci	kwota przekazanych środków w zł
1	Powiat Człuchowski	3	107 145,61
2	Powiat Gnieźnieński	1	68 011,12
3	Powiat Golubsko-Dobrzyński	1	76 421,26
4	Powiat Opatowski	2	184 400,00
5	Powiat Sierpecki	2	123 153,16
6	Miasto Włocławek	2	143 904,60
7	Województwo Podkarpackie	3	233 980,44
8	Województwo Podlaskie	1	129 003,02
Razem		15	1 065 019,21

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

- 3) usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 255 124,71 zł, z czego:

- świadczenia na kontynuowanie nauki (dla 34 osób) – 169 448,51 zł,
- pomoc rzeczowa (dla 7 osób) – 19 544,00 zł,
- pomoc na usamodzielnienie (dla 7 osób) – 34 622,20 zł,
- pomoc mieszkaniowa (dla 13 osób) – 31 510,00 zł,

- 4) wypłata świadczenia tzw. „500+” dla 128 wychowanków - 598 370,38 zł;

- 5) koszty obsługi świadczenia tzw. „500+” – 5 658 ,17 zł;

6) pozostałe koszty związane z opłatami bankowymi – 84,00zł.

Od 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. zobowiązała gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej do ponoszenia wydatków w wysokości 10% (w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy), 30% (w drugim roku pobytu dziecka w pieczy) i 50% (w trzecim roku i następnych latach) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Z tego tytułu powiat otrzymał kwotę 2 241 719,48 zł i tak:

Tabela nr 15. Dochody z gmin za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Lp.	Wyszczególnienie	liczba dzieci	kwota otrzymanych środków w zł
1	Gmina Dąbrowa Biskupia	1	24 314,36
2	Gmina Gniewkowo	9	273 880,56
3	Miasto Inowrocław	59	1 059 654,87
4	Gmina Inowrocław	14	233 786,01
5	Gmina Janikowo	13	182 704,85
6	Gmina Kruszwica	7	149 572,78
7	Gmina Pakość	10	175 855,25
8	Gmina Rojewo	1	141 950,80
Razem		114	2 241 719,48

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Z tego kwota 163 259,14 zł stanowiła wpływy za pobyt dzieci w pieczy w pierwszym roku, kwota 264 948,77 zł za pobyt w drugim roku natomiast kwota 1 813 511,57 zł za pobyt w trzecim roku i kolejnych latach.

Podsumowując w roku sprawozdawczym na 140 wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych gminy częściowo pokrywały wydatki 114 wychowanków – Gminy nie partycypują w kosztach utrzymania pozostałych 26 dzieci ponieważ były one umieszczone w pieczy przed wejściem w życie ww. ustawy lub pochodzą z terenów innych powiatów.

Źródłem finansowania poniesionych wydatków w rozdziale „Placówki opiekuńczo-wychowawcze” były:

- 1) środki własne powiatu w wysokości 4 641 088,59 zł;
- 2) wpłaty dokonywane przez gminy w wysokości 2 241 719,48 zł;

- 3) wpłaty dokonywane przez powiaty w wysokości 1 065 019,21 zł;
- 4) dotacja celowa z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone powiatom, związana z realizacją dodatku wychowawczego w wysokości 604 028,55 zł.

Zgodnie z art. 193 ust. 2 za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W 2021 r. na 174 rodziców nałożono obowiązek ponoszenia tej opłaty.

W 2021 r. dyrektor Centrum złożył 4 pozwy o ustalenie alimentów na rzecz dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zobowiązanych do płacenia alimentów było 158 rodziców. Wobec części podopiecznych instytucjonalnej pieczy zastępczej nie ustalono alimentów w związku ze śmiercią rodzica, nieustalonego ojcostwa, przebywania małoletniego w pieczy zastępczej poniżej roku lub toczących się aktualnie postępowań sądowych o ustalenie alimentów.

3. Usamodzielnieni wychowankowie pieczy zastępczej

Stosownie do treści art. 145 przywołanej ustawy warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie zatwierdzonego przez kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej przysługują następujące formy pomocy:

- 1) pomoc pieniężna na usamodzielnienie – przysługuje po ukończeniu nauki. Wysokość ww. pomocy uzależniona jest od okresu przebywania w rodzinie zastępczej lub placówce. Pomoc ta przysługuje osobie przebywającej w spokrewnionej rodzinie zastępczej przez okres co najmniej 3 lat i nie może być niższa niż 3730,00 zł. Dla usamodzielnianych wychowanków, opuszczających niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze pomoc ta wynosi minimum 1865,00 zł, jeśli wychowanek przebywał w pieczy ponad rok i nie mniej niż 7458,00 zł, w przypadku przebywania w pieczy ponad trzech lat;

- 2) pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości 566,00 zł miesięcznie – przysługuje wychowankom do 25 roku życia, jeżeli kontynuują naukę. Pomoc ta przysługuje, jeżeli usamodzielniany wychowanek przebywał w spokrewnionej rodzinie zastępczej ponad trzy lata lub ponad rok w przypadku wychowanków pozostałych form pieczy zastępczej;
- 3) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych tzw. pomoc mieszkaniowa. Powiat Inowrocławski tę formę pomocy realizuje poprzez dofinansowanie do wynajmowanego mieszkania lub pobytu w bursie/internacie wychowankom pieczy zastępczej kontynuującym naukę. Dofinansowanie to wynosi 300 zł miesięcznie w przypadku wynajmowania lokalu i 150 zł miesięcznie w przypadku pobytu w bursie/internacie;
- 4) pomoc na zagospodarowanie – przysługuje wychowankom rodzin i placówek, wynosi minimum 1695,00 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności nie mniej niż 3390,00 zł. Pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu w 2021 r. było 129 usamodzielnianych wychowanków, w tym 81 z rodzin zastępczych, 48 z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej oraz rodzaje form pomocy z których korzystali w 2021 r.

Tabela nr 16. Liczba usamodzielnianych wychowanków i form udzielanej pomocy.

Wyszczególnienie	liczba usamodzielnianych wychowanków ogółem:	formy udzielanej pomocy			
	129	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospoda rowanie	Pomoc na usamodziel -nienie	Pomoc mieszkani owa
liczba wychowanków z rodzin zastępczych	81	65	8	13	3
liczba wychowanków z placówek opiekuńczo wychowawczych	48	34	7	7	13

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Postępowania w sprawie każdego wniosku o przyznanie pomocy toczyły się na zasadach określonych w kodeksie postępowania administracyjnego. Wyjątkiem było udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, gdzie nie ma konieczności wydawania decyzji administracyjnej - w tym przypadku wydawana jest informacja o udzielonej pomocy. W okresie sprawozdawczym wydano dla usamodzielnianych wychowanków w powyższym zakresie 261 decyzji administracyjnych i 23 informacje o udzieleniu pomocy mieszkaniowej. Tabela poniżej przedstawia szczegółowe dane w tym zakresie.

Tabela nr 17. Liczba wydanych decyzji i informacji w sprawie przyznania pomocy.

Formy udzielanej pomocy	liczba wydanych decyzji/informacji dla osób z rodzinnej pieczy zastępczej	liczba wydanych decyzji /informacji dla osób z instytucjonalnej pieczy zastępczej
pomoc na kontynuowanie nauki	151	76
pomoc na zagospodarowanie	8	7
pomoc na usamodzielnienie	13	6
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	4	19

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

W 2021 r. na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków przeznaczono następujące kwoty – tabela nr 18.

Tabela nr 18. Wysokość przyznanych świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków.

Formy udzielanej pomocy	wysokość przyznanych świadczeń dla osób z rodzinnej pieczy zastępczej (w zł)	wysokość przyznanych świadczeń dla osób z instytucjonalnej pieczy zastępczej (w zł)
pomoc na kontynuowanie nauki	317 467,06	169 448,51
pomoc na zagospodarowanie	54 160,00	19 544,00
pomoc na usamodzielnienie	20 000,00	34 622,20
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	5 700,00	31 510,00

Źródło: Dane własne PCPR w Inowrocławiu

Współpraca z usamodzielnianymi wychowankami opierała się na założeniach indywidualnego programu usamodzielnienia, który pracownicy Centrum opracowywali razem z wychowankami i opiekunami usamodzielnienia, monitorowali również ich realizację. Przy braku wsparcia ze strony najbliższych i niemożności wskazania ich na opiekuna usamodzielnienia, pracownicy podejmowali się pełnienia tej funkcji. Obok realizacji zadań mających na celu przyznanie świadczenia w formie finansowej bądź rzeczowej, pracownicy świadczyli wychowankom również pomoc w formie pracy socjalnej. W ramach pracy socjalnej na rzecz wychowanków podejmowano takie działania jak:

- a) motywowanie do zmian mających na celu poprawę sytuacji bytowej,
- b) określanie potrzeb i oczekiwań wychowanków na podstawie przeprowadzonych rozmów,
- c) monitorowanie sytuacji wychowanków pod kątem wywiązywania się z dokonywanych ustaleń,
- d) motywowanie wychowanków do kontynuowania nauki,
- e) współpraca ze szkołami, instytucjami i innymi placówkami,
- f) ustalanie form ubezpieczenia zdrowotnego i pomoc w tym zakresie,
- g) udzielanie informacji o uprawnieniach i przysługujących świadczeniach z innych instytucji,
- h) udzielanie pomocy w pisaniu pism urzędowych,
- i) zapewnianie wychowankom dostępu do specjalistycznej pomocy prawnej i psychologicznej.

4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych i realizacja projektów

PCPR w Inowrocławiu podejmuje działania w celu pozyskiwania środków zewnętrznych dla skuteczniejszego wspierania swoich podopiecznych. W 2021 r. taką dodatkową pomocą objęto również rodziców zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej w ramach projektu „Rodzina w Centrum 3” (realizowany od 01.01.2021 do 31.12.2022), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych. Celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w województwie kujawsko-pomorskim a całkowita wartość projektu wynosi 12 663 937,00 zł. Projekt „Rodzina w Centrum 3” realizowany był w partnerstwie: Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu, 19 Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z województwa

kujawsko-pomorskiego, 4 Ośrodków Pomocy Społecznej w miastach na prawach powiatów w województwie kujawsko-pomorskim oraz Fundację na Rzecz Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych "DAJ SZANSE". W omawianym roku pomimo pandemii udało się zrealizować następujące formy wsparcia:

- a) 48 godzin specjalistycznego poradnictwa rodzinnego – pedagogicznego,
- b) 200 godzin specjalistycznego poradnictwa rodzinnego – psychologicznego,
- c) 94 godziny specjalistycznego poradnictwa rodzinnego – logopedycznego,
- d) 16 spotkań grup wsparcia dla rodzin naturalnych i zastępczych,
- e) 8 warsztatów dla rodziców,
- f) 8 zajęć animacyjnych dla dzieci rodziców korzystających z warsztatów,
- g) 3 warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym socjoterapeutyczne,
- h) 3 warsztaty dla osób przebywających i opuszczających pieczę zastępczą.

Centrum pomogło Ośrodkowi Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu w realizacji projektu komplementarnego pn. „Dorosły-samodzielny” - związanego z zakończonym już projektem „Budowa placówki opiekuńczo-wychowawczej w Kruszwicy”. W ramach projektu 8 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej wzięło udział w cyklu 7 warsztatów (łącznie 33 godz.), korzystało z indywidualnego wsparcia psychologa (32 godz.) i pedagoga (28 godz.). W rezultacie wzrosła wiedza wychowanków w sprawach życia codziennego i funkcjonowania w środowisku lokalnym. Podniesiono świadomość i samoocenę uczestników. Podniesiono również i wzmocniono kompetencje i umiejętności społeczne wychowanków. Projekt miał charakter zindywidualizowany i kompleksowy. Z uwagi na dobre przyjęcie formy realizacji projektu przez wychowanków planowane są kolejne podobne działania - w miarę dostępnych źródeł finansowania.

5. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej

Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej obejmują zadania powiatu i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z tego zakresu i są ujęte w budżecie na 2022 rok.

Za priorytetowe w 2022 r. uznano:

- 1) promowanie rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pomocowe;
- 2) dążenie do zwiększenia liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej;
- 3) tworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych;

- 4) udzielanie wsparcia i pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej zwłaszcza poprzez rozszerzenie form pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- 5) objęcie jak największej liczby rodzin opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
- 6) organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie, zachowanie i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, a także pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz prawną, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 7) kontynuowanie działalności grup wsparcia dla rodzin zastępczych;
- 8) zapewnienie środków finansowych na ustawowe zadania w wysokości:
 - a) na świadczenia pieniężne na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych – 2 600 000,00 zł,
 - b) na pomoc jednorazową i losową dla rodzin zastępczych – 40 000,00 zł,
 - c) na wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych – 707 486,00 zł,
 - d) na wynagrodzenia dla rodzin pomocowych – 37 805,00 zł,
 - e) na wynagrodzenia dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 537 293,00 zł,
 - f) na zatrudnienie pomocy dla zawodowych rodzin zastępczych – 256 493,00 zł,
 - g) na opłaty związane z utrzymaniem i remontem pomieszczeń zawodowych rodzin zastępczych - 40 000,00 zł,
 - h) na dofinansowanie do wypoczynku dzieci - 28 000,00 zł,
 - i) na pomoc pieniężną dla osób usamodzielnianych – 473 124,00 zł, w tym:
 - na kontynuowanie nauki – 353 184,00 zł,
 - na pomoc rzeczową – 45 000,00 zł,
 - na uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych – 7 500,00 zł,
 - na usamodzielnienie – 67 440,00 zł,
 - j) na dotacje dla powiatów za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych - 1 175 003,20 zł,
 - k) na dotacje dla powiatów i województw za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 1 866 234,84 zł,
 - l) funkcjonowanie Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny - 6 724 465,16 zł.

Spis tabel:

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach.....	3
Tabela nr 2. Wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.	3
Tabela nr 3. Okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.....	4
Tabela nr 4. Powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.....	4
Tabela nr 5. Dotacje celowe	5
Tabela nr 6. Świadczenia dla rodzin zastępczych	6
Tabela nr 7. Świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków.....	6
Tabela nr 8. Dochody z powiatów za pobyt dzieci pochodzących z innych powiatów, przebywających w rodzinnej pieczy na terenie powiatu inowrocławskiego.....	7
Tabela nr 9. Dochody z gmin za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.....	8
Tabela nr 10. Dane dotyczące funkcjonujących placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2021 r.....	16
Tabela nr 11. Wiek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	17
Tabela nr 12. Okres pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	18
Tabela nr 13. Powody umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	18
Tabela nr 14. Koszty pobytu dzieci z powiatu inowrocławskiego przebywających w instytucjonalnej pieczy na terenie innych powiatów.....	19
Tabela nr 15. Dochody z gmin za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	20
Tabela nr 16. Liczba usamodzielnianych wychowanków i form udzielanej pomocy.....	22
Tabela nr 17. Liczba wydanych decyzji i informacji w sprawie przyznania pomocy.....	23
Tabela nr 18. Wysokość przyznanych świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków.....	23

Opracowała: Alicja Aleksander

Inowrocław, marzec 2022 r.